

Trolaramálið fallið!

Býráðið sigst at hava fingið telegram frá formanni sínum, har hann sigur, at trolaramálið ikki kann gjøgnumførast av uttanríkispolitiskum orsökum. Tingað verður við ríkisstýrið um at avhjálpá arbeiðsloysið í Havn á annan hátt.

Hetta var stórt spell. Arbeidararnir í Havn og Havnarfólk yvirhøvur hava vónað sum longst, at trolaramálið skuldi kunna fáast í rættlag. Og tingsins einmælda støða fyri ti varð hildin at vera av størsta týdningi.

Men her hava verið grundir, sum okkum eru ókunnugar, sum hava verið sterkar nokk at køvt sakina.

Vit standa í somu sporum sum áður, og eitt bert avslag er ikki nóg mikið. Tað er tí ein vón í tí — tó, alt ov nógvar vónir eru brostnar — at býrádsformaðurin og landstingsmaðurin tingast við ríkisstýrið um okkurt annað, sum kann veita arbeiði til tær tómu hendurnar í Havnini, nú í fstu stund.

Tað er sum sagt ein vón í hesum. Tí ministerið er nú so ofta gjørt kunnugt við viðurskiftini her, at tað er greitt yvir, at her má fáast nakað í lag — ongatið ov skjótt.

Her batar lítið at fáa ein vegstubba ella okkurt lítilt bráfengisarbeidi at gera; tað ið her krevst, eru driftir, sum kunnu haldast gangandi ár eftir ár við nógvum arbeiðsfólki, produktiv virkir — ongum øðrum er varandi nytta í. Alt annað er bert ein útsetan av hinum brennandi arbeiðsloysissurninginum.

at onnur, øll hini, eisini eiga nógmikið av øllum andligum sum materielum góðum.

Tað skulu ættarlið til fyri at koma á mál.

Hvor ættin vinnur sít stigið fram. Vit hava okkara stig at vinna.

Latum okkum við nýársleið lova at gera okkara í enn og størri muni enn áður fyri at hin størsta politiska hugsjónin, hin menniskjaligasti politikkurin eina ferð, um tað so verður eina ferð langt úti í framtíðini, kann sigra og náa sít mál.

Undarligt matband.

Í »Dagblaðnum« nr. 147 stendur grein, sum fleiri Nolsoyingar hava skrivað. Teir krevja løgtingsviðtøkur við skili f.

Løgtingsmennirnir verða í greinini nevndir fyri skrálarar, sum bestir eru omanfyrir hálsvolin, og sum hava tróðkað seg framalt, meðan teir búgvu mennirnir ikki hava sloppið framalt og heldur ikki eru spurdir til ráðs.

Hetta ætli eg mær ikki at svara, uppá men yvirlati tað til aðrar.

Við tað, at mitt navn er nevnt seinni í greinini — hvar teir sterku menn á tingi eru nevndir, sum saman við øðrum veikum fylgissneytum hava greitt atkvøðu fyri, at »Føroya Kol« fær einarett til at útvinna sama slag av koli og leiri, sum finst við kolaminuna í Suðuroy, loyvi eg mær at siga nøkur orð.

Ringast er, sigur greinin, at eg skal hava verið við til at bundið matband fyri Nolsoynna og minar egna bygdamenn.

Er tað so galið?

Nei! tit, sum nevna tykkum »fleiri Nolsoyingar« — men sum kanska er bert ein — ikki er so!

Hava tit lisið álitið og uppskotið til sakina? Hava tit sæð tær treytir, ið á eru lagdar saman við einarettinum. Um so er, vita tit, at F. K. ikki hevur einarett til alt í Føroya undirgrund; men bert til sama slag av koli og leiri, sum finst við kolaminuna í Suðuroy.

Eg stemmaði fyri uppskotinum — ikki tvingaður av nokrum, heldur ikki fyri egðið gagn — men einans fyri at gagna Nolsoyingum og øllum Føroyingum sum best. Eg fekk sett í uppskotið, at ein rationel minudrift skal setast á stovn í Nolsoy innan 3 mánaðir eftir at concessiónin er givin.

Eg veit, at hvorki eg ei heldur nakar annar kann seta minudrift í gongd uttan pening, og eg trúgvi ikki, at stórvegis peningur kann fáast til vegs í Nolsoy til slíka fyrirtøku. Tí helt eg, at tað var rættast at lata Føroya Kol byrja, fyri at til kundu fáa arbeiði og fáa at vita, hvar har er at útvinna, so kunnu tit altið, tá concessiónartíðin er úti, yvirtaka driftina, tí tá hava tit kunneleika um alt.

Greinin sigur eisini, at arbeiði er byrjað við vón um stórar innløgur . . . fyri landið. Eg freistist at spyrja: Hvussu nógva hava teir ognarleysu arbeidararnir í Nolsoy fingið í dagløn

fyrir byrjingararbeiðið, hvat hava ognarmennirnir fingið í sín part?

Eg veit ein hóp um tær royndir, ið gjordar eru. Eg havi persónliga tosað við maskinmeistaradanielsen, sum segði fyri mær, hvussu alt lá fyri. Tað var bara viss, viss, viss . . .

Um Føroya Kol ella annað felag fær rættin til útgrestur í Nolsoy, so fylgir við tann treyt, sum eg havi nevnt, at ein rationel minudrift verður sett í gongd innan 3 mánaðir, og at ráevnið skal gerast lúgðt í oynni, við at fabrikk verður sett á staðnum. Harvið fáa flest allir Nolsoyingar arbeiði og sjálvandi sína dagløn kontant, harnest fáa cigararnir fult virði fyri tann skaða, teirra ogn liður, og sín part av ágóðanum. Føroya løgting, t. v. s. Føroya fólk, fær sín part.

Hetta kalli eg ikki at binda matband fyri Nolsoyingar, men byrjanina til at loysa ta uppskávu, sum tosað hevur verið um í langt áramál, hvar t. t. Oli í Kristiansstovu órættvist hevur fingið skuldina fyri at fora fyri gullgresturi, eins og eg nú fái skuldina fyri leirir.

Jacob Nielsen.

Ein sjaldsom frægðarstund

og einki minni var sangkvöldið, 19. í seinasta mánað í Sjótleikarhúsinum til frama fyri jólni á sjúkrahúsum.

Vit Tórshavnarar hava mest sum vant okkum til ta hugsan, at tað finst einki nýmótans sangliv í Føroyum uttan í høvuðsstaðnum; men avgjort er tað, at vit hava verið á skeivari leið. Her koma, sum upp undan kavi, upp móti hundrað Eysturoyingar, born, kvinnur og menn, savnað í eitt blandað kór, sum bert við sínari nøgd var at undrast yvir. Ivaleyst kann tað vanda tónleikaroynd koma við atfinningum móti einumhvorjum viðvíkjandi »intonasjon«, »dynami«, og hvussu vit nú rópa tað; men í síni heild hovdu hesir kórsangir eina sterka og hugtakandi ávirkan. Ja, upp ímillum kundu vit, hvussu hesi syngjandi menniskjuni vórðu fylt av tí reina brúandi og berandi tónleikargessinum, sum gjordi, at vit komu at minnast á teir størstu í hesum listi — á Bachs og Handels jólasálmur. Evnið var eisini fyri tað mesta stórfríðið: jólasálmur, korallir, nýggjari og eldri, og so eldgamlir upp ímillum, av hesum, sum hava ein feril av ævi í sær, og rulla sum síðar aldur um menniskjunnar ævinliga skiftandi hav.

Tað mest hugtakandi var tó barnakórið, ið sang so vakurt og óspilt, sum bert born kunnu syngja. Frálíka væl har eisini til við borninum í tí blandaða kórinum. Hetta var ein ógloymiligur tilburður fyri teir nógvu áhoyrarar, og tað mugu hava verið knarr og lofnaðar sálir, sum — hóast einhvønn hísini

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor:
THORSHAVN

Stiftet 1906.

Afdeling:
TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3. Lordag 11—2.

svík — sótu og ikki vóru hugtikin.

Stóra tokk eigur Højgaard, kennari; hann má hava lagt eitt stórt ídni í, áðrenn hann náddi so vítt við sínum kórum. Sum dirigent hava vit valla sæð hans lika fyrr í Føroyum; han var alla tíðina eldur og sál og tykist vera tónleikari til botns.

Ongatið áður, tá tað er sungið av Føroyingum her heima, er tað komið so týðuliga fram sum hetta kvöldið, at Føroyingar eru eitt sangfólk, sum bert krevja teir rættu undangongumenninar fyri eisini á hesum umráði at kunna telva við okkara grannafólk. Undir sanginum kundu vit so sterki og týðuliga, at hetta vóru **Føroyar**, sum sungu, og hóast tað at fleiri av sálmunum vórðu sungnir á danskum máli.

Tað er nú at vóna, at tann evnaríki tónleikakennari, Højgaard, heldur fram við sínum arbeiði fyri at venja sínar bygdamenn, sínar landsmenn, geva oyru teirra eina slíka tónleikakenslu, sum so skiliga sæst, livur í teimum. Og vit hava brúk fyri einari slíkari upplivn og frigeran av aðalbornum andslívi til at skapa millum manna ta høgitið og tann hita, sum eru so neyðug, serliga í teim tungu tíðum, sum nú skugga land okkara.

Her í høvuðsstaðnum liggur tónleikarlívið fyri tað mesta og hálydoyr; og teir menn, ið hava roynt at gingið undan, hava sjaldan hilt nakað hjartalag ella áhuga. Tað seinasta tiltakið — ella dupult-tiltakið — eru tvey »orkestrin« hjá Frelsunarherinum. Tað er »ferð« í teimum, men enn eru tvey ikki komin longur enn til ein vesaligan »polkadám«. Tað er einki berandi við teirra tónleiki, heldur ikki nakað almannaberandi, ja, enn einki religiøst, hóast orkestrini er dáglig og hava álit á sær. Men fáa tvey ikki meira tónamentan nú skjótt, so verða tvey fyrr ella síðar at koma Tórshavnar ungdom tónleikarlíga sæð. Tá soleiðis er verið, er tað tilfalið gleðiligt at síggja tónalstíðast aðrastaðni í landinum, og tað enná í einum fullgøðum, upprunaligum og almenniskjálígum lagi.

William Heinesen.

Lýsið í „Socialinum“!

Faar man ikke Dagpenge førend man er død?

Som mange bekendt, kom jeg desværre til Skade i Sommer oppe i Færingehavnen ombord i s/s »Halland«, idet jeg under Losning af Fisk faldt ned i Lasten og fik Kraveben og Laarben brækket.

Dette skete 5. August, og samme Dag blev jeg fort til Sygehuset i Godthaab, hvor jeg straks kom under Lægebehandling. Her blev jeg saa liggende til den 25. Oktober, og jeg maa sige, at jeg under dette mit Ophold paa 12 Uger fik den allerbedste Behandling og modte kun Elskværdighed af Lægen samt alle de Mennesker jeg kom i Berøring med.

Derefter blev jeg saa atter flyttet til Færingehavnen og kom ombord i »Hans Egede« sammen med Hr. Alfred Petersen samt tre andre Færingere. Vi kom saa til Thorshavn den 9. November efter en fin Rejse, hvor vi under vort Ophold om Bord blev behandlet med den største Gæstfrihed.

Da var jeg glad og godt til Pas, nu var jeg jo atter hjemme paa mine Fodeøer og mellem Landsmænd; men her tog jeg desværre fejl. Jeg kom i Land i Thorshavn, tog ind paa Søndags-hjemmet og ringede Læge Dahl op, men han var desværre ikke hjemme. Derefter henvendte jeg mig til Amtslege Zachariasen for at faa at vide, hvorvidt jeg skulde indlægges paa Hospitalet, men efter at han havde undersøgt mig, erklærede han, at jeg kunde tage hjem; men først maatte jeg rentgenfotografæres. Da jeg nu gerne vilde hjem til Vaag med s/s »Smiril« næste Dag, forespurte jeg Hr. Zachariasen, hvor jeg kunde henvende mig for at faa Penge til at rejse hjem for. Han svarede mig følgende: »Da De nu har været syg i 14 Uger, skal Føroya Vanlukkutygging betale for Dem, og desuden har De Ret til Dagpenge. Efter denne Besked tog jeg hjem igen til Søndags-hjemmet og ringede til Føroya Vanlukkutygging's Kontor. Jeg fik den Besked at Kontoret først var aabent Kl. 3. Jeg mødte saa paa Kontoret nævnte Klokket, sagde hvem jeg var, og hvad Ærinde jeg havde. En af Kontoristerne saa efter og